

Veli-Pekka Viljanen

HE 15/2017 vp MAAKUNTIEN PERUSTAMISTA JA SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON JÄRJESTÄMISEN UUDISTUSTA KOSKEVAKSI LAINSÄÄDÄNNÖKSI SEKÄ EUROOPAN PAIKALLISEN ITSEHALLINNON PERUSKIRJAN 12 JA 13 ARTIKLAN MUKAISEN ILMOITUKSEN ANTAMISEKSI; HE 57/2017 vp, HE 71/2017 vp, HE 15/2018 vp (Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen mietintöluonnos 7.11.2018)

Eduskunnan perustuslakivaliokunta 8.1.2019

1. Lausunnon lähtökohtia

Perustuslakivaliokunnan asiantuntijoille lähettämän lausuntopyynnön mukaan kuuleminen keskittyy sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen hallituksen esityksiä 15/2017 vp, 57/2017 vp, 71/2017 vp ja 15/2018 vp koskevan mietintöluonnoksen maakuntia, kuntia ja niiden itsehallintoa (poislukien rahoitus) koskeviin osiin (lausunnossa PeVL 26/2017 vp erityisesti s. 12-30).

Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan PeVL 26/2017 vp käsitellyt varsin perusteellisesti hallituksen lakiehdotuksia kunnallisen itsehallinnon (PL 121 § 1-3 mom.; s. 13-18) ja maakuntien itsehallinnon kannalta (PL 121 § 4 mom.; s. 18-29). Kunnallisen itsehallinnon näkökulmasta perustuslakivaliokunta totesi kokoavasti, että lakiehdotukset sisälsivät eräitä järjestelyjä, jotka eivät ole ongelmattomia perustuslain 121 §:n kunnallisen itsehallinnon kannalta. Valiokunta ei lausunnossaan pitänyt esityksen sisältämää kuntien tuloveroprosentin lakisääteistä alentamista perustuslain kannalta sillä tavoin ongelmallisena, että se vaikuttaisi sääätämisyjärjestelyyn. Valiokunta katsoi kuitenkin, että hallinnon uudistamiseen liittyvissä omaisuusjärjestelyissä on perustuslain kannalta ongelmallisia piirteitä. Valiokunnan mielestä maakunta- ja sote-esityksen voimaannpanolaissa tuli säädöspäätöksellisesti varmistaa, että kunnan omaisuuteen liittyviin omaisuusjärjestelyihin lisätään kunnan itsehallinnon turvaava kompensaatiosääntely (PeVL 26/2017 vp, s. 30)

Maakunnallisen itsehallinnon osalta perustuslakivaliokunta piti maakunta- ja sote-esityksen sisältämää maakuntien itsehallintoa kokonaisuudessaan arvioituna perustuslain kannalta mahdollisena. Valiokunta korosti maakuntaitsehallinnon välttämättöminä peruselementteinä itsehallinnon kansanvaltaista perustaa ja siihen nojautuvaa demokraattista päätöksentekoa, maakunnan tehtävien ja hallinnon lakiperustaa. Valiokunta piti kuitenkin eräitä maakuntaitsehallinnon lakisääteisyysliittyviä säännöksiä perustuslain kannalta ongelmallisina ja edellyttää niiden muuttamista ja täsmentämistä. Maakuntaitsehallinnon kansanvaltaisuuden kannalta valiokunta piti maakunnan järjestämisvastuulle kuuluvien sote-palvelujen yhtiöittämisvelvoitetta ongelmallisena (PeVL 26/2017 vp, s. 30).

Keskityn lausunnossani tältä osin arvioimaan, miten sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintöluonnoksessa on tältä osin otettu huomioon perustuslakivaliokunnan valtiosääntöoikeudelliset huomautukset.

2. Kuntien omaisuuteen liittyvät järjestelyt

Perustuslakivaliokunnan lausunnon PeVL 26/2017 vp ponnassa todettiin, että hallituksen esitykseen 15/2017 vp sisältyvä 3. lakiehdotus (laki maakuntalain, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain ja pelastustoimen järjestämisestä annetun lain voimaannpanosta) voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyksityksessä vain, jos valiokunnan sen 4 luvusta tekemä kunnan omaisuuden siirtämiseen liittyvä valtiosääntöoikeudellinen huomautus otetaan asianmukaisesti huomioon (s. 78).

Perustuslakivaliokunnan mielestä voimaannpanolaissa tuli säädösperusteisesti varmistaa, että kunnan omaisuuteen liittyviin omaisuusjärjestelyihin kytketään kunnan itsehallinnon turvaava kompensatiosäätely. Kunnan itsehallinto oli turvattava säädösperustaisesti esimerkiksi tilanteissa, jossa investointeja vaatineiden tilojen jääminen uudistuksen seurauksena käyttämättömiksi taikka jokin muu uudistukseen kytkeytyvä, mahdollisesti ennakoimatonkin peruste vaarantaisi kuntien mahdollisuuksia päättää itsenäisesti taloudestaan. Valiokunnan käsityksen mukaan tämänkaltaisen yksittäisen kunnan talouteen liittyvä kompensatio voitiin toteuttaa erilaisin tavoin. Perustuslakivaliokunta viittasi laadittavan säätelyn malliksi esimerkiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettuun lakiin (valtionosuuslaki) sisältyvään säännökseen harkinnanvaraisesta avustuksesta. Valtionosuuslain 30 §:n mukaan kunnan valtionosuuden ko-

rottaminen on mahdollista, jos kunta on ensisijaisesti poikkeuksellisten tai tilapäisten kuntataloudellisten vaikeuksien vuoksi lisätyn taloudellisen tuen tarpeessa. Tällaisella avustuksella tuetaan kuntaa nimenomaan sellaisessa poikkeuksellisessa taloudellisessa tilanteessa, johon kunnalla ei ole ollut mahdollisuutta vaikuttaa. Voimaanpanolakiin lisättävän uuden säännöksen tuli kuitenkin olla kunnan peruspalvelujen valtionosuuslakiin verrattuna itsenäinen. Harkinnanvaraisen avustussääntelyn edellytykset tuli kytkeä lisäksi valtionosuuslaista poikkeavasti yksittäisille kunnille nyt arvioitavana olevasta uudistuksesta aiheutuviin ongelmatilanteisiin. Edellä todetun kaltaisen täydennyksen tekeminen oli edellytyksenä sille, että voimaanpanolakehdotus voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyksityksessä (PeVL 26/2017 vp, s. 18).

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintöluonnoksessa voimaanpanolakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 35 §, joka koskee korvausta omaisuusjärjestelyistä kunnalle aiheutuvista kustannuksista. Pykälän mukaan kunnalla on oikeus saada hakemuksen perusteella valtiolta korvaus kyseisessä luvussa säädettyjen kunnan omaisuuteen kohdistuvien järjestelyjen perusteella aiheutuvista kustannuksista. Korvauksen myöntämistä arvioitaisiin omaisuusjärjestelyistä aiheutuvan kunnallisveroprosentin laskennallisen korotustarpeen perusteella. Laskennassa otettaisiin huomioon vain omaisuusjärjestelyistä aiheutuvat välittömät kustannukset. Jos kunnallisveroprosentin laskennallinen korotustarve ylittäisi 1,0 prosenttiyksikön korotusrajan, kunnalla olisi oikeus saada korvausta sitä osin, kuin omaisuusjärjestelyistä aiheutuvat välittömät kustannukset ylittävät korotusrajan.

Perustuslakivaliokunnan alkuperäinen kannanotto palautui siihen, johtaako omaisuuden siirto kunnilta maakunnille sellaiseen kuntien taloudellisen itsehallinnon heikennykseen, joka vaarantaisi kuntien mahdollisuudet päättää itsenäisesti taloudestaan ja siten myös omasta hallinnostaan. Valiokunta katsoi tuolloin, etteivät ehdotetut muutokset lähtökohtaisesti vaarantaneet yleisellä tasolla kuntien taloudellisen itsehallinnon edellytyksiä perustuslainvastaisella tavalla, eivätkä ne vaikuttaneet vaarantavan myöskään yleisesti kuntien kykyä huolehtia taloudestaan itsehallinnon perusteiden mukaisesti. Valiokunta piti kuitenkin kompensatiosääntelyn säädösperusteista varmistamista välttämättömänä yksittäisten kuntien kannalta arvioituna (PeVL 26/2017 vp, s. 18).

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan ehdottama korvaussääntely täyttää nähdäkseni perustuslakivaliokunnan lausunnossa edellytetyn kompensatiosääntelyn säädösperusteisen varmistamisen

vaatimuksen ja turvaa riittävällä tavalla kuntien mahdollisuuden päättää itsenäisesti taloudestaan myös yksittäisten kuntien näkökulmasta. Ehdotetun muutoksen jälkeen voimaantulolaki voidaan käsitykseni mukaan säätää tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

3. Maakuntaitsehallinnon lakisääteisyys

Perustuslakivaliokunta korosti lausunnossaan PeVL 26/2017 vp, että itsehallinnon yhtenä takeena edellytetään tiettyä laintasoisuutta, millä on merkitystä suhteessa maakuntien hallinnon järjestämiseen ja niiden rahoitukseen. Valiokunta kytki tämän edellytyksen sekä perustuslain 80 §:n säännöksiin lain alasta että perustuslain 121 §:n 4 momenttiin, jonka mukaan itsehallinnosta kuntia suuremmilla hallintoalueilla säädetään lailla (s. 26). Valiokunta korosti myös yleisesti maakuntien tehtävien lakitasoisuutta maakuntien itsehallinnon perustuslainsuojan kanalta (s. 21).

Tässä suhteessa säätämisyjärjestykseen vaikuttavia ongelmia liittyi ensinnäkin maakuntalakiehdotuksen 12 §:ään, jossa ehdotetaan säädettäväksi maakunnan investointien ohjauksesta. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin pykälän 3 momentin mukaan tarkemmin euromäärästä, jonka ylittävää investointia on pidettävä maakunnan eri tehtäväaloilla taloudellisesti merkittävänä, sekä siitä, milloin investointia on pidettävä muuten poikkeuksellisen laajakantoisena. Asetuksenantovaltuuden pohjana oleva perussäännös ei sisältänyt tarkempia kriteereitä sille, millaisia investointeja on pidettävä taloudellisesti merkittävänä tai poikkeuksellisen laajakantoisina. Ehdotetun sääntelyn seurauksena maakunnan toimivalta tehdä investointeja koskevia päätöksiä perustuisi käytännössä kokonaisuudessaan valtioneuvoston asetuksessa määriteltäville kriteereille. Sääntelyä oli siten perustuslain 121 ja 80 §:n vuoksi välttämätöntä täydentää ehdotettua täsmällisemmillä säännöksillä taloudellisesti merkittävien ja poikkeuksellisen laajakantoisten investointien kriteereistä. Tällainen muutos oli edellytys maakuntalakiehdotuksen käsittelemiselle tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä (PeVL 26/2017 vp, s. 17).

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintöluonnokseen sisältyy nyt ehdotus, jossa määriteltäisiin, mitä tarkoitetaan taloudellisesti merkittävällä investoinnilla sekä mitä tarkoitetaan muuten poikkeuksellisen laajakantoisella investoinnilla. Taloudellisesti merkittävällä investoinnilla tarkoitettaisiin maakunnan eri tehtäväaloilla investointia, joka vaikuttaa yhteistyöalueen maakuntien talouteen pitkäaikaisesti olennaisella tavalla. Muuten poikkeuksellisen laajakantoisella investoinnilla tarkoitettaisiin investointia, joka vaikuttaa merkittävästi maakuntien väliseen

työnjakoon tai jolla on muuten pitkäkestoisia tai maantieteellisesti laajoja vaikutuksia maakuntien toimintaan tai tehtäviin. Asetuksenantovaltuus jäisi käytännössä ennalleen, mutta asetuksenantovallan käyttäjänä valtioneuvoston harkintaa rajoittaisivat jonkin verran aikaisempaa verrattuna enemmän lakiin otettavat määritelmät. Vaikka uudet määritelmät ovat nekin varsin yleisluonteisia, katson, että muutetussa muodossa mietintöluonnos täyttää perustuslakivaliokunnan vaatimuksen aikaisemmin ehdotettua täsmällisimmistä säännöksistä taloudellisesti merkittävien ja poikkeuksellisen laajakantoisten investointien kriteereistä. Katson, että ehdotetussa muodossa maakuntalakiehdotuksen 12 § on käsiteltävissä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Toinen perustuslakivaliokunnan lailla säätämisen kannalta ongelmallisista säännöksistä oli sote-järjestämislakiehdotuksen 19 §, johon sisältyvän asetuksenantovaltuuden mukaan valtioneuvoston asetuksella voitiin säätää, minkälainen investointi on sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnan tai palvelujärjestelmän kannalta muutoin laajakantoinen ja mitkä ovat tekniset ja taloudelliset vaatimukset sille, että tietojärjestelmäpalvelun muuttamisen tai uuden järjestelmän hankkimisen pitää perustua maakuntien ja valtion yhteiseen valmisteluun. Myös tätä säännöstä oli välttämätöntä täsmentää ottamalla lakiin säännökset investointien laajakantoisuuden kriteereistä. Tällainen muutos oli edellytys sote-järjestämislakiehdotuksen käsittelemiselle tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä (PeVL 26/2017 vp, s. 27).

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintöluonnoksessa laajakantoinen investointi määritellään investoinniksi, joka vaikuttaa merkittävästi maakuntien väliseen työnjakoon tai jolla on muuten pitkäkestoisia tai maantieteellisesti laajoja vaikutuksia sosiaali- ja terveyspalveluihin maakunnassa. Pidän vastaavin perustein kuin maakuntalakiehdotuksen 12 §:n kohdalla ehdotettua muutosta riittävänä poistamaan perustuslakivaliokunnan aikaisemmassa lausunnossa todetun valtiosääntöoikeudellisen ongelman.

Kolmantena vastaavana ongelmakohtana perustuslakivaliokunta piti sote-järjestämislakiehdotuksen 10 §:ää. Sen mukaan maakuntien järjestämän sosiaali- ja terveydenhuollon alueellista yhteensovittamista, kehittämistä ja yhteistyötä varten on viisi yhteistyöaluetta. Yhteistyöalueisiin kuuluvat maakunnat säädetään valtioneuvoston asetuksella siten, että yliopistollista sairaalaa ylläpitävät Pirkanmaan, Pohjois-Pohjanmaan, Pohjois-Savon, Uudenmaan ja Varsinais-Suomen maakunnat kuuluvat eri yhteistyöalueisiin. Ehdotettu asetuksenantovaltuus oli perustuslakivaliokunnan mielestä varsin avoin. Se ei sisältänyt muita asetuksenantajan harkintaa rajoittavia säännöksiä kuin maininnan yhteistyöalueiden lukumäärästä ja edellytyksen siitä, että

yliopistollista sairaalaa ylläpitävät maakunnat kuuluvat eri yhteistyöalueisiin. Ottaen huomioon perustuslain 121 §:n 4 momenttiin sisältyvä lailla säätämisen vaatimus sääntelyä yhteistyöalueiden muodostamisen perusteista oli perustuslakivaliokunnan mielestä välttämätöntä täsmentää. Tällainen muutos on edellytys sote-järjestämislakiehdotuksen käsittelemiselle tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä (PeVL 26/2017 vp, s. 27).

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintöluonnoksessa ehdotetaan nyt säädettäväksi, että yhteistyöalueiden on oltava maantieteellisesti yhtenäisiä sekä alueen väestön palvelujen järjestämisen, tuottamisen, potilasturvallisuuden ja palvelujen saavutettavuuden kannalta toiminnallisia kokonaisuuksia. Mietinnön perusteluissa kriteerejä pyritään vielä selventämään (StVM:n mietintöluonnos, s. 129-130). Katson, että ehdotettu lisäys rajaa riittävästi asetuksenantajan harkintavaltaa ja ehdotettu sote-järjestämislain 10 § voidaan käsitellä näin täydennettynä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Neljäntenä lailla säätämisen vaatimuksen kannalta ongelmallisena säännöksenä perustuslakivaliokunta piti sote-järjestämislakiehdotuksen 11 §:ää, joka koskee palveluiden kokoamista. Osa sosiaalihuoltoon ja terveydenhuoltoon kuuluvista palveluista ja tehtävistä voitiin pykälän 1 momentin mukaan koota suurempiin kokonaisuuksiin yhdelle tai useammalle maakunnalle, jos se on välttämätöntä palvelujen saatavuuden ja laadun sekä asiakkaiden oikeuksien varmistamiseksi tehtävän vaativuuden, harvinaisuuden tai niistä johtuvien suurten kustannusten perusteella. Siitä, mitkä palvelut kootaan kokonaisuuksiksi, ja siitä, mihin maakuntiin ne kootaan, säädetään valtioneuvoston asetuksella. Maakunta, jonka tehtäväksi palvelu on osoitettu, vastaa pykälän 3 momentin mukaan palvelun yhdenvertaisesta saatavuudesta sekä päättää palvelujen tarpeen, määrän ja laadun määrittelemisestä, palvelun tuottamistavasta, tuottamisen valvonnasta ja viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä näissä palveluissa. Muilla maakunnilla ei ole päätösvaltaa palveluista, eivätkä ne saa tuottaa tai hankkia niitä muualta.

Lakiehdotus jätti valtioneuvoston asetuksella säänneltäväksi sen, mitkä sosiaali- ja terveydenhuoltoon kuuluvista palveluista ja tehtävistä kootaan suurempiin kokonaisuuksiin. Siten maakunnan tehtävät ja toimivalta näissä palveluissa ja tehtävissä jäivät määräytymään lain sijasta valtioneuvoston asetuksella. Asetuksen antamista rajasi ainoastaan vaatimus siitä, että kokoaminen on välttämätöntä palvelujen saatavuuden ja laadun sekä asiakkaiden oikeuksien varmistamiseksi tehtävän vaativuuden, harvinaisuuden tai niistä johtuvien suurten kustannusten perusteella. Perustuslakivaliokunnan mielestä laintasoinen sääntely koottavista palveluista ja tehtävistä muodostui perustuslain 121 §:n 4 momenttiin sisältyvän lailla säätämisen vaatimuksen

kannalta liian epätasmalliseksi, erityisesti ottaen huomioon muita kuin koottuja palveluja ja tehtäviä hoitavia maakuntia koskevat, 11 §:n 3 momentista aiheutuvat rajoitukset. Laissa oli ehdotettua täsmällisemmin määriteltävä, millaisia palveluita ja tehtäviä kokoaminen voi koskea. Tällainen muutos oli edellytys sote-järjestämisalakiehdotuksen käsittelemiselle tavallisen lain säätämisyksessä (PeVL 26/2017 vp, s. 27-28).

Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen mietintöluonnoksessa ehdotetaan pykälään lisävirhettä, jonka mukaan suurempiin kokonaisuuksiin koottavista palveluista ja palveluntuottajien määräytymisestä säädetään tarkemmin sosiaalihuoltolain 33 a §:ssä ja terveydenhuoltolain 45 §:ssä. Ehdotus merkitsee sitä, että koottavien palvelujen ja palveluntuottajien määräytymisen osalta 11 §:n sisällön määrittäminen muun lainsäädännön perusteella ja säännös muuttuu luonteeltaan tältä osin epäitsenäiseksi niin, että palvelujen kokoaminen suurempiin kokonaisuuksiin tulee kyseenalaisen ainoastaan sosiaalihuoltolain 33 a §:n ja terveydenhuoltolain 45 §:n asettamissa rajoissa. Kyseiset säännökset kuuluvat seuraavasti:

Sosiaalihuoltolain 33 a § ([29.12.2016/1517](#))

Sosiaalipalvelujen kokoaminen alueellisesti muiden palvelujen yhteyteen

Sosiaalipalveluja voidaan koota valtakunnallisesti ja alueellisesti muiden palvelujen yhteyteen, jos se on tarpeen erityisosaamisen ja siten asiakasturvallisuuden ja palvelujen laadun varmistamiseksi. Palvelujen yhteen kokoaminen on tarpeellista, jos sosiaalipalvelu vaativana ja harvoin tarvittavana edellyttää toistettavuutta ja usean alan erityisosaamista riittävän taidon ja osaamisen saavuttamiseksi ja sen ylläpitämiseksi. Palveluja toteutettaessa on otettava huomioon asiakkaan etu siten kuin 4 ja 5 §:ssä säädetään.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen edellytysten täytyessä voidaan koota yhteen yksittäisiä mielenterveys- ja päihdetyön palveluja, vammaisten henkilöiden palveluja, lastensuojelun palveluja sekä väkivalta- ja seksuaalirikosten uhrien palveluja. Myös muita palveluja voidaan koota yhteen, jos palveluja on mahdollista antaa asiakkaan edun mukaisesti.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa valtakunnallisesti ja alueellisesti keskitettäviin palveluihin sisältyvistä toimenpiteistä. Valtioneuvoston asetuksella voidaan edellä tässä pykälässä tarkoitettua toiminnan yhteen sovittamista varten nimetä valtakunnallisia toimijoita.

Erikoissairaanhoidon työnjaosta ja keskittämisestä säädetään terveydenhuoltolaissa.

Terveystieteidenhuoltolain 45 § [\(29.12.2016/1516\)](#)

Erikoissairaanhoidon työnjako ja eräiden tehtävien keskittäminen

Osa sellaisista tutkimuksista, toimenpiteistä ja hoidoista, jotka harvoin esiintyvinä tai vaativina edellyttävät toistettavuutta tai usean alan erityisosaamista riittävän taidon ja osaamisen saavuttamiseksi ja sen ylläpitämiseksi tai merkittäviä investointeja laitteistoihin ja välineisiin terveydenhuollon laadun ja potilasturvallisuuden, vaikuttavuuden, tuottavuuden ja tehokkuuden takaamiseksi, kootaan suurempiin yksiköihin. Valtakunnallisesti keskitettävä erikoissairaanhoito on koottava vähempään kuin viiteen yliopistolliseen sairaalaan. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää, mitkä valtakunnallisen kokonaisuuden suunnittelua ja yhteen sovittamista koskevat tehtävät säädetään yhden tai useamman valtakunnallisen toimijan hoidettaviksi.

Alueellisesti keskitettävä erikoissairaanhoito kootaan viiteen yliopistolliseen sairaalaan tai erityisistä syistä muuhun vastaavan tasoiseen sairaalaan. Lisäksi sairaaloiden tarkoituksenmukaista työnjakoa varten erikoissairaanhoitoa kootaan 50 §:n 3 momentissa tarkoitettuihin laajan ympärivuorokautisen päivystyksen yksiköihin. Valtioneuvoston asetuksella voidaan toiminnan yhteen sovittamista varten nimetä ja valtuuttaa alueellisia toimijoita.

Leikkaustoiminta, joka edellyttää leikkaussaliolosuhteita ja anestesiaa, tulee kokonaisuudessaan koota niihin sairaaloihin, joissa on ympärivuorokautinen perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystys.

Sairaanhoitopiirien kuntayhtymien, joissa on yliopistollinen sairaala, on sovittava yhdessä valtakunnallisesti keskitettävää erikoissairaanhoitoa antavista yksiköistä. Jos kuntayhtymät, joissa on yliopistollinen sairaala, eivät pääse sopimukseen siitä, mihin sairaaloihin tai yksiköihin toiminto kootaan tai, jos sopimus ei täytä laadun ja potilasturvallisuuden, vaikuttavuuden, tuottavuuden ja tehokkuuden takaamiseksi tarkoitettuja edellytyksiä, valtioneuvosto voi määrätä sopimuksen sisällöstä. Alueellisesti keskitettävästä hoidosta ja toiminnan yhteen sovittamisesta määrätään 43 §:ssä tarkoitettussa erikoissairaanhoidon järjestämissopimuksessa.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään valtakunnallisesta ja alueellisesta sairaaloiden työnjaosta ja keskitettävistä tutkimuksista, toimenpiteistä ja hoidosta sekä tarvittaessa hoitoa antavista yksiköistä sekä keskitettävien tutkimusten, toimenpiteiden ja hoitojen määrällisistä ja muista edellytyksistä, joiden tulee täyttyä keskittämistä toteutettaessa.

Kyseiset säännökset ovat merkittävästi yksityiskohtaisempia kuin sote-järjestämisalakiehdotuksen 11 § alkuperäisessä muodossaan. Tosin kyseiset säännöksetkin jättävät runsaasti harkintavaltaa asetuksenantajalle sosiaali- ja terveyspalvelujen kokoamisessa. Huomionarvoista on kuitenkin, että tältä osin ehdotus ei muuta voimassa olevaa oikeustilaa. Perustuslakivaliokunta edellytti, että laissa on ehdotettua täsmällisemmin määriteltävä, millaisia palveluita ja tehtäviä

kokoaminen voi koskea (PeVL 26/2017 vp, s. 28). Katson, että sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietinnössä ehdotettu säädöstekninen ratkaisu täyttää riittävällä tavalla perustuslakivaliokunnan asettamat kriteerit palveluiden ja tehtävien täsmällisemmästä määrittelystä.